

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-**5743**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-1446)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 14.01.2016 tarihli ve 43452547-120.07-13327 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/1446 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği alınan bilgiler doğrultusunda ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-1446 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1446)

Soru 1:

Enerji-Ekonomi ve Çevre kavramlarını rasyonel şekilde dengede tutarak çalışmak gerekmektedir. Ülkenin gelişmekte olan ekonomisinin gerekliliği olan enerjiyi temin ederken bu süreçte ekosistemi sorumluluk bilinciyle gözetmek ve korumak zorundayız.

Ülkemizde son zamanlarda proje sayısı artan nükleer santrallerin ekosistemde yaratacağı etki, olumsuz bir durumda insanlarımıza vereceği zarar ve çevrede yaratacağı olumsuz etkilerin kaygısı neticesinde aşağıdaki sorularımın cevaplanması gereği doğmuştur.

-Genel Enerji Politikamız kapsamında belirlenmiş 'Ulusal Enerji Politika'mız var mıdır? Varsa Politikanın Amacı-Kapsamı ve içeriği nasıldır? Ulusal Nükleer Enerji Politikamız nedir?

Cevap 1:

Bakanlığımız, ülkemiz adına enerji alanında önemli uluslararası projeleri yürütmekle birlikte enerji altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi ve enerji piyasalarının rekabete dayalı olarak yeniden yapılandırılması sürecini yönetmekte, enerji ve maden kaynaklarını verimli, etkin, güvenli, zamanında, çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek dışa bağımlılığı azaltmayı ve ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamayı hedeflemektedir.

Enerji arz güvenliğinden kaynaklanan riskleri azaltmak ve enerjinin daha verimli üretilmesini ve kullanılmasını sağlamak amacıyla serbest piyasa şartlarının oluşturulması ve rekabete dayalı yatırım ortamının geliştirilmesi, enerji sektöründeki önemli talep artışını karşılamada başlıca stratejilerimiz olmaya devam edecektir.

Strateji ve politikalarımız; enerji arz güvenliği, alternatif enerji kaynakları, kaynak çeşitliliği, yerli kaynakların ekonomiye kazandırılması, sürdürülebilirlik, enerji piyasalarında serbestleşme ve enerji verimliliği temellerine dayanmaktadır. Bu politikalarımız, jeopolitik konumumuzun avantajları kullanılarak ve ülke gerçekleri ile küresel ölçekli dinamikler çerçevesinde yönetilmektedir.

Nükleer enerji ile ilgili politikalar Bakanlığımız 2015-2019 Stratejik Planı kapsamında kamuoyu ile paylaşılmıştır. Nükleer enerjinin elektrik üretim portföyüne dahil edilmesi, Enerji Arz Güvenliğinin sağlanması için optimum kaynak çeşitliliğinin hayata geçirilmesi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu politikaya göre Akkuyu Nükleer Santrali'nin işletmeye alınması için test çalışmalarının başlanması, Sinop Nükleer Santrali için inşaatın başlaması ve üçüncü nükleer santral için yatırımcıların ve sahanın teknik, ekonomik ve çevresel kriterler bağlamında belirlenmesinin tamamlanması hedeflenmektedir. Ayrıca ülkemizin yerli uranyum ve toryum kaynaklarından yararlanılması ve nükleer alanda yerli sanayinin geliştirilmesi için yol haritasının belirlenmesi hedeflenmektedir.

Soru 2:

Nükleer santral projelerinde santrallerin inşa edileceği yörede halkın projeleri sosyal kabulü var mıdır? Halkın sosyal kabulü yoksa nükleer santral projelerinin başarı şansı var mıdır?

Cevap 2:

Nükleer santral projelerinin en önemli öğelerinden biri olan sosyal kabul, öncelikle halkın yeterli, doğru, şeffaf ve sürekli bir şekilde bilgilendirilmesini gerektirir. Bu çerçevede; ülkemizdeki nükleer santral projeleri hakkında yöre halkına bilgi sunmak amacıyla Mersin ve Sinop'taki Nükleer Santral işletmecileri pek çok bilgilendirme etkinliği (seminerler, teknik geziler, sergiler, yarışmalar...vb) yürütmektedir. Bu kapsamda, proje şirketi olan Akkuyu Nükleer AŞ, Mersin ili şehir merkezinde bir bilgilendirme merkezi kurmuştur. Benzer bir

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1446)

bilgilendirme merkezi, Sinop'a da kurulacaktır. Bunun yanı sıra Bakanlığımızca çeşitli mesleklerden temsilcilerin bilgilendirilmesi amacıyla nükleer santral bulunan ülkelere ziyaretler düzenlenmektedir.

Soru 3:

Fukuşima'da yaşanan kazadan sonra dünya ülkelerinin nükleer yatırımları terk etmeye başlamasıyla Türkiye'nin nükleer yatırımlara yönelmesi arasında tezatlık yok mudur? Bu durum ne şekilde izah edilmektedir?

Cevap 3:

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının verilerine göre, bugün itibarıyla 31 ülkede 441 nükleer santral işletme halinde olup 66 nükleer santralin inşası devam etmektedir. ABD Enerji Bakanlığının yayımladığı "International Energy Outlook-2013" raporunda 2040 yılına kadar nükleer kapasitenin iki katına çıkacağı öngörülmektedir.

Avrupa Birliği üyesi 14 ülkede toplam 130 nükleer santral işletme halindedir ve AB'de üretilen elektriğin %30'u nükleer santrallerden karşılanmaktadır. ABD'de üretilen elektriğin %20'sini karşılayan 99 nükleer santral işletmede, 5 nükleer santralin inşası devam etmektedir. Fransa'da üretilen elektriğin %77'sini karşılayan 58 nükleer santral işletmede, 1 nükleer santral inşa halindedir. İngiltere'de üretilen elektriğin %17'sini karşılayan 15 nükleer santral işletmede, 2 nükleer santral anlaşması daha imzalanmıştır. Çin'de 31 nükleer santral işletmede olup, 23 nükleer santralin inşası devam etmektedir. Güney Kore, üretilen elektriğin %30'unu karşılayan 24 nükleer santral işletmede olup, 4 nükleer santralin inşası devam etmektedir.

Soru 4:

Ülkemizde izin verilen nükleer santraller ile ilgili nükleer risk haritası çıkarılmış mıdır? Herhangi bir risk anında yapılacak müdahale ve alınacak önlem var mıdır? Varsa yapılacak müdahalede nasıl bir yol izlenecektir?

Cevap 4:

Ülkemizde kurulacak nükleer santrallere ilişkin olağanüstü işletme koşullarına karşı yapılacak hazırlık ve müdahale planları nükleer santrallerin lisanslanmaları kapsamında değerlendirilmektedir. İlgili mevzuata göre olağanüstü işletme koşullarına yönelik işletme yönerge ve yöntemlerinin son hali onaylanmadan işletme lisansı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından verilmemektedir. Bu bağlamda Akkuyu ve Sinop projelerinde olağanüstü işletme koşullarına yönelik planlama ve müdahale çalışmaları gerek ulusal gerekse bölgesel çaplı ilgili kamu kurumlarıyla birlikte proje bazlı olarak sürdürülmektedir.

Bunun yanında Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve TAEK tarafından hazırlanan ve yakın zamanda yürürlüğe girmesi beklenen taslak Ulusal Radyolojik Acil Durum Müdahale Planı (URAP) kapsamında gerek yurtiçinde gerekse yurtdışından kaynaklanabilecek acil durumlara yönelik müdahale yolları, paydaş kurumlar ve sorumluluk paylaşımı gibi planlamalar yapılmaktadır. Böylece hem yurtiçi hem yurtdışı kaynaklı olabilecek radyolojik olaylara karşı müdahale plan ve programı ile sorumluluklar belirlenmiş olacaktır.

Soru 5:

Türkiye'de Nükleer kazalardan dolayı bu hükümler dışında nükleer zararlar sorumluluk yasası var mıdır? Varsa içeriği nasıldır?

Cevap 5:

Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Kişilere Karşı Hukuki Sorumluluk Hakkında Kanun Tasarısı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1446)**

taslağı hazırlanmış olup taslağın 2016 yılı içerisinde yasalaşması beklenmektedir. Taslak ile zarar görenlerin daha kolay ve adilane tazmin edilmesi için işletenin kusursuz sorumluluğu kabul edilmiş, işletenin sorumluluk miktarını sigorta ettirmesi zorunlu tutulmuş, genel hükümlere göre 10 yıllık olan zaman aşımı süresi can kaybı ve kişisel yaralanmalar için 30 yıl olarak düzenlenmiştir.

Bununla birlikte, ülkemiz “Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Kişilere Karşı Hukuki Sorumluluğa İlişkin Paris Sözleşmesi”nin tarafıdır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 90 ıncı maddesi uyarınca usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir. Bu sebeple, ayrıca bir “sorumluluk kanunu” ihdas edilmese dahi zarar görenlere mümkün olan en yüksek korumayı sağlayan Paris Sözleşmesi hükümleri hâlihazırda iç hukukumuzda uygulama bulmaktadır. Sözleşme zarar görenlere daha fazla miktarda ve daha uzun sürelerle koruma sağlamak adına en son 2004 yılında olmak üzere değişik zamanlarda tadil edilmiştir. Bu kapsamda 2004 Ek Protokolü’nün 2016 yılı içerisinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir. Söz konusu taslak, Paris Sözleşmesi’nin son tadil metni ile paralel olarak hazırlanmıştır.

Soru 6:

Nükleer Santrallerin İşletmecisi ve tedarikçisinin nükleer zararlarda sorumluluğu menfi güvence yasası var mıdır? Yoksa kurulacak olan nükleer santrallere karşı vatandaşımızın nükleer zararlardan korunması hususunda ne gibi önlemler alınmaktadır/alınacaktır?

Cevap 6:

Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Kişilere Karşı Hukuki Sorumluluk Hakkında Kanun Tasarısı taslağı zarar görenlerin zararlarının özel usullerle tazmin edilmesini temin etmektedir. Halkın ve çevrenin korunması, nükleer güvenlik ve emniyetin konusu olup yine 2016 yılı içerisinde yasalaşması beklenen “Nükleer Enerji Kanunu Tasarısı” taslağı içerisinde düzenlenmektedir. Söz konusu taslak kanun ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı, Nükleer Enerji Ajansı ve Avrupa Birliği’nin standart ve uygulamaları çerçevesinde yüksek güvenlik önceliği ile bir mevzuat altyapısı oluşturulmaktadır.

Soru 7:

Hükümetin, nükleer enerjide harcanmış yakıt ve atıklar ile tesisin işletmeden çıkarılması meselelerini de ele alan bir ulusal politika ve strateji tanımlaması var mıdır? Varsa ulusal strateji ve ulusal politika tanımlaması nedir?

Cevap 7:

Radyoaktif atıklar nükleer santrallerin yanı sıra tıbbi ve endüstriyel uygulamalar, ar-ge merkezlerindeki faaliyetler sonucu ortaya çıkmakta olup, hâlihazırda ülkemizde radyoaktif atıklar oluşmakta ve güvenli yönetilmektedir.

Bunula birlikte, kullanılmış nükleer yakıt ve nükleer santrallerin işletmeden çıkarılması Hükümetlerarası anlaşmalar ve ilgili kanun ve ikincil yasal düzenlemelerle politika ve strateji belirlenmiştir. Ülkemizin ayrıca Kullanılmış Yakıtların ve Radyoaktif Atıkların Güvenli Yönetimi Üzerine Birleşik Sözleşmeyi onaylama sürecindedir. Bu anlaşmaya göre her ülke kendi egemenlik alanında üretilen radyoaktif atıkların yönetiminden sorumludur. Bu çerçevede nükleer santral bulunan bütün ülkelerde atıkların nihai bertarafının maliyeti işletmeciye ait (kirleten öder prensibi), güvenli yönetimi ise o ülkeye aittir.